

Loimaan kaupungin lausunto Väyläviraston valtion väyläverkon vuosien 2025-2032 investointiohjelmasta

1. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?

Investointiohjelmassa ei ole riittävästi huomioitu geopoliittisen toimintaympäristön ja maan kokonaisturvallisuuden muutosta. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on aiheuttanut Suomessa täydellisen logistiikkavirtojen suunnanmuutoksen, erityisesti itä-länsi suuntaisilla poikittaisilla pääväylillä, kuten valtatie 9 Turusta Niiralaan. Logistiikkavirtojen painopiste on siirtynyt entistä vahvemmin länteen. Valtatie 9 yhdessä kantatie 41:n sekä Turun ja Naantalın satamien kanssa ovat kriittinen NATO-yhteys Eurooppaan ja Euroopasta Sisä-Suomeen niin tavara- ja ihmisvirtojen kuin maanpuolustuksen näkökulmista. Tämän tulisi näkyä investointiohjelmassa huomattavasti korkeammalla prioriteetilla.

2. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?

Investointiohjelma ei tue riittävästi Varsinais-Suomen maakunnan kehitystä eikä kasvua verrattuna maan muihin kasvukeskuksiin. Valtatie 9 on osa kansainvälistä TENT-T -verkkoa mutta ei vastaa pääväylän eikä TENT-T -verkon vaatimustasoa. Perusteluista ei käy selkeästi ilmi syyt kriittisimpien turvallisuusuhkien yhteysvälien poisjääminen investointiohjelmasta.

3. Miten muuttaisitte investointiohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehityksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?

Paras vaikuttavuus saadaan toteutetuista hankkeista. Toteutusvalmiiden hankkeiden rahoitus tulee varmistaa suunnitelmien voimassaoloaikana. Painopistettä pääväylien parantamiselle tulee vahvistaa, erityisesti poikittaisten pääväylien osalta. Hankkeiden priorisoinnissa, kokonaisvaikutusten arvioinnissa ja vaikutusketjujen hahmottamisessa tulee huomioida alueelliset erityispiirteet ja kokonaisturvallisuus vahvemmin.

4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa?

Investointiohjelman laatiminen ja siitä lausuminen on monimutkainen prosessi. Lausuntopyyntö voitaisiin strukturoida eri vaiheissa olevien hankkeiden

toteutusvalmiuden mukaan profiloituiksi, esimerkiksi toteutusvalmiit ja suunnittelussa olevat hankkeet sekä muut hankkeet -sarjoihin. Näin lausuntojen jatkotyöstäminenkin helpottuisi eikä toteutusvalmiit suunnitelmat pääsisi ”epähuomiossa” vanhenemaan. Yksinkertaisimmillaan lausunnon antamisen kannalta olennaiset tiedot ovat ensinnäkin se, mille hankkeille on rahoitus jo niin sanotusti putkessa ja toisekseen minkä verran rahaa on oletettavasti jaossa eri kanavia pitkin lausuntokierroksella. Lausunnon antajan tulisi lausunnossa esittää oma näkemyksensä tarpeellisista investointiohjelman rahoituskohteista perusteluineen.

5. Minkä investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden suunnittelua tulisi vaikuttavuuden perusteella edistää lähivuosina investointiohjelman tulevia päivityskierroksia varten?

Valtatie 9 on Suomen kattavin yhtenäinen poikittainen pääväylä. Valtatie 9 on erittäin vilkkaasti liikennöity mutta vanheneva, huonokuntoinen pääväylä. Lännen satamien ja Euroopan meriyhteyden varmistamisessa valtatie 9 on tärkein sisämaan yhteys. Varsinais-Suomessa valtatie 9 kulkee Turun, Liedon, Auran, Pöytyän ja Loimaan läpi.

Valtatie 9 kunnostaminen tulee aloittaa vaarallisen Lieto – Aura -yhteysvälin leveäkaistatien muuttamisella nelikaistaiseksi. Jo kertaalleen vanhenemaan päästetyt, nyt uusitut suunnitelmat tähän ovat toteutusvalmiit vuonna 2025, joten rahoituksen saaminen valtion talousarvioon tulee kiireellisesti varmistaa. Hankkeen kustannusarvio on 67 miljoonaa euroa. Kansanedustaja Saarikko on tehnyt eduskunnalle talousarvioesityksen asiasta, suunnitelma pitää ehdottomasti saada mukaan investointiohjelman.

Vuoteen 2040 liikenteen kasvusta johtuen Aura – Loimaa -välin palvelutaso laskee ilman kehittämistoimenpiteitä.

Rahoituspäätökset valtatie 9:n korjaamiseksi pääväylätasoiseksi väyläksi on tehtävä tällä hallituskaudella. Tähän sisältyvät ainakin seuraavat hankkeet:

- Lieto – Aura leveäkaistatien nelikaistaistaminen (liikennemäärä noin 11 000 ajoneuvoa/vrk). > Toteutusvalmis vuonna 2025!
- Aura – Loimaa -yhteysvälin muuttaminen luokittelunsa mukaiseksi pääväylän kriteerit täyttäväksi pääväyläksi edellyttää liittymäjärjestelyjä, kuten valtatie 41 käänntö Auran kohdalla, sekä ohituskaistaparien rakentamista.

Taajamajunaliikenteen käynnistyminen Turku-Loimaa-Toijala-Tampere -välillä on valtakunnallisesti merkittävä julkisen liikenteen kehitysaskel, joka luo dynamiikkaa kasvukolmioon. Taajamajunaliikenne ja uusien asemapaikkojen käyttöönotto on toteutettavissa erittäin kustannustehokkaasti verrattuna moniin lähijunahankkeisiin. Turku-Tampere -taajamajunaliikenteestä tulee valtion käynnistää ratasuunnittelu mahdollisimman pian ja taajamajunaliikenne tulee lisätä Etelä-Suomen ostopalveluliikennesopimukseen.

6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Olennaista on arvioida investointiohjelman rahoitettavia kohteita seuraavien läpileikkaavien teemojen kautta:

Matka-aika: Pitkämatkaisen liikenteen ja kuljetusten matkanopeus on hyvä ja tasainen. Tien nopeusrajoitus on kaikkialla vähintään 80 km/h. Mahdollisimman paljon 100 km/h -jaksoja.

Sujuvuus: Turvallisia ohitusmahdollisuuksia on säännöllisin välein. Nopeusrajoitusvaihteluita on mahdollisimman vähän.

Matka-ajan ennakoitavuus: Matka-ajan ennakoitavuus on hyvä ja tasainen. Elinkeinoelämän kuljetusten kustannustehokkuus ja täsmällisyys.

Paikallinen liikkuminen ja maankäyttö (sivusuunnat): Pääteiden maankäyttö tukeutuu olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja liittyy päätiehen turvallisesti ja sujuvasti. Parannetaan pitkämatkaisen joukkoliikenteen palvelutasoa ja lisätään joukkoliikenteen käytön edellytyksiä sekä juna- että linja-autoliikenteen osalta.

Liikenneturvallisuus: Liikenneonnettomuuksien vähentäminen

Kestävyys: Tieliikenteen päästöjä vähennetään. Liikenteen melulle altistumista vähennetään. Liikenteestä aiheutuvaa pohjavesien pilaantumisriskiä vähennetään. Tienpidon haitat maisemalle, kulttuuri- ja luonnonympäristölle vältetään.